Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

KWALITEITSONDERZOEK IN HET KADER VAN HET ONDERWIJSVERSLAG 2016

Baanderherencollege
VMBOGT

Plaats	:	Boxtel
BRIN nummer	:	04XU|C1
BRIN nummer	:	04XU|00|VMBOGT
Onderzoeksnummer	:	286749
Datum onderzoek	:	16 - 17 februari 2016
Datum vaststelling	:	8 april 2016

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 en 17 februari 2016 een onderzoek uitgevoerd op de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege (BHC) te Boxtel, om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving. Daarmee geldt dit onderzoek ook als het bezoek dat de inspectie op alle scholen voor voortgezet onderwijs ten minste eens in de vier jaar aflegt.

Het BHC biedt Praktijkonderwijs en alle vmbo leerwegen aan en telt ongeveer 700 leerlingen. De school valt onder het bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) en maakt samen met het Jacob-Roelandslyceum onderdeel uit van de Scholengroep Boxtel.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

De afdeling is betrokken in het jaarlijkse steekproefonderzoek voor het Onderwijsverslag 2015-2016. Dit onderzoek leidt tot een kwaliteitsprofiel voor uw school en een bepaling van het toezichtarrangement.

Ook gebruiken we dit onderzoek om informatie te verzamelen over een aantal thema's waarover we in het Onderwijsverslag 2015-2016 zullen rapporteren, te weten 'leraarschap en de professionele ruimte van leraren' in relatie tot 'omgaan met verschillen tussen leerlingen.

Toezichthistorie

Op 10 november 2011 heeft een Kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden op alle vmbo afdelingen van het Baanderherencollege, waarbij voor alle drie de afdelingen een aangepast arrangement is vastgesteld op grond van tekortkomingen in het onderwijsproces en de kwaliteitszorg. Er zijn afspraken gemaakt over verbeteringen van het onderwijsproces en de kwaliteitszorg. Op 6 juni 2013 heeft een afrondend onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV) plaatsgevonden. De kwaliteit van het onderwijs vertoonde geen tekortkomingen in het onderwijsproces en kwaliteitszorg. Ook de opbrengsten waren voldoende. Om deze reden is aan alle drie de vmbo afdelingen een basisarrangement toegekend.

Onderzoeksopzet

De inspectie baseert haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013. Bij dit onderzoek hebben we de indicatoren uit het zogenaamde kernkader onderzocht. Dit is het gedeelte uit het toezichtkader dat bij al onze kwaliteitsonderzoeken minimaal wordt beoordeeld.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Het leerlingvolgsysteem is ingezien. In aansluiting daarop is een aantal dossiers van leerlingen bestudeerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het management, vaksecties, leraren, ondersteuningsfunctionarissen, mentoren, leerlingen en leden van de MR.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een kwaliteitsonderzoek zoals wij op de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege te Boxtel hebben uitgevoerd, leidt tot een zogenaamd toezichtarrangement voor kwaliteit en/of voor naleving. Een arrangement kan *basis*toezicht inhouden of juist *aangepast* toezicht. In het eerste geval (bij basistoezicht) vinden wij de kwaliteit van voldoende niveau en is het daarom niet nodig om de school onder intensief toezicht te plaatsen. Als er echter teveel tekortkomingen zijn geconstateerd, wordt conform beslisregels geoordeeld dat de kwaliteit onvoldoende is en stellen we een aangepast arrangement vast voor zwakke of voor zeer zwakke kwaliteit en/of voor naleving.

Onze conclusie voor de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege is als volgt.

Op basis van het onderzoek kennen wij aan de afdeling het basisarrangement toe, omdat zowel de opbrengsten als ook de kwaliteit van het onderwijsproces op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau zijn. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.

Wij hebben geen tekortkomingen in de naleving van de wettelijke voorschriften vastgesteld.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit zijn gekomen. Eerst geven we een samenvattend algemeen beeld over de kwaliteit van het onderwijs op de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege te Boxtel. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen Beeld

Wij beoordelen de kwaliteit van het onderwijs op de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege als voldoende. Dit oordeel is gebaseerd op de volgende overwegingen.

- BHC kenmerkt zich door een vriendelijke cultuur en positieve interactie tussen docenten en leerlingen.
- De opbrengsten zijn, afgemeten aan de gemiddelde prestaties van de leerlingen over de voorlaatste drie jaar, stabiel en voldoende.
- Het onderwijsproces is van voldoende niveau. De docenten beheersen de basisvaardigheden maar een verbeterpunt is de doelgerichtheid van de lessen.
- Wij vragen nog aandacht voor differentiatie in de les.
- De school brengt voldoende in kaart welke ondersteuning en begeleiding leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte nodig hebben. Een aandachtspunt is echter de doelgerichte aanpak die erop gericht is om achterstanden te bestrijden.
- De kwaliteitszorg is van voldoende tot goede kwaliteit. De school heeft goed zicht op de kwaliteit van de leerresultaten en het onderwijsproces.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke oordelen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. Het volledige kader kunt u op de website van de inspectie bekijken en downloaden. Hierin zijn de indicatoren voorzien van een kleur.
Sommige nummers zijn rood. Dit betekent dat zij tot het zogenaamde kernkader behoren. De blauw genummerde indicatoren (aanvullend kader) zijn indicatoren die de inspectie aan een onderzoek kan toevoegen om de kwaliteit van de

betreffende indicator te beoordelen en de groen genummerde indicatoren (verdiepend kader) zijn indicatoren die de inspectie bijvoorbeeld bij een themaonderzoek wil beoordelen.
De oordelen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:
1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1.1	De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.2.3	De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding vmbo-gt.			•		
1.3.3	De leerlingen van de opleiding vmbo-gt behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			•		
1.4.3	Bij de opleiding vmbo-gt zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.			•		

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		**1**	**2**	**3**	**4**
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		**1**	**2**	**3**	**4**
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.		•		
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.			•	
9.3	De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.		•		
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.				•
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.				•
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

N1	TOELATING art. 27 WVO en art. 3 Inrichtingsbesluit WVO	Nee	Ja
N1.1	Het bevoegd gezag baseert zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op het schooladvies van de basisschool dat voor 1 maart wordt vastgesteld.		•
N1.2	Indien het schooladvies naar aanleiding van het resultaat van de centrale eindtoets of een andere eindtoets wordt gewijzigd, dan baseert het bevoegd gezag zijn beslissing over de toelating van leerlingen tot het eerste schooljaar op dat gewijzigde schooladvies.		•

N2	Verzuim en voortijdig schoolverlaten (VSV)	Nee	Ja
N2.1	De schoolgids bevat informatie over: het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat (VSV).		•
N2.2	De schoolgids bevat informatie over: verzuimbeleid.		•

N3	Passend onderwijs	Nee	Ja
N3.1	De schoolgids bevat informatie over: De wijze waarop de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven.		•

N3	Passend onderwijs	Nee	Ja
N3.2	De schoolgids bevat informatie over bij welk(e) samenwerkingsverband(en) het bevoegd gezag van de school is aangesloten.		•
N3.3	In het schoolplan is het onderwijskundig beleid opgenomen waarbij tevens het schoolondersteuningsprofiel is betrokken (de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven).		•

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het bovenstaande algemene beeld en kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: de sterke punten en de aandachtspunten van de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege.

Wat zijn de sterke punten van de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege?

Leerlingen voelen zich prettig en gekend op het Baanderherencollege.
Uit tevredenheidsonderzoeken van de school blijkt dat leerlingen van de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege zich veilig voelen en met plezier naar school gaan. De gesprekken met leerlingen, leraren, mentoren, zorgfunctionarissen en schoolleiding en onze eigen observaties bevestigen dit beeld. De visie van de school "Je telt mee op het BHC" is geen loze kreet, leerlingen worden gezien. De school kent betrokken docenten die er veel aan gelegen is hun leerlingen te helpen het diploma te halen.

De afdeling vmbo-(g)t heeft voldoende leerresultaten.
De meerjarenopbrengstenkaart van 2015 van de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege laat een positief beeld zien en geeft aan dat de opbrengsten gemiddeld over drie jaar gemeten (2011-2014) voldoende zijn. Dit betreft het onder- en bovenbouw rendement, het gemiddelde cijfer voor het centraal examen en het verschil tussen het schoolexamen en het centraal examen. Het onder- en bovenbouwrendement liggen rond het landelijk gemiddelde en de meeste vmbo-(g)t leerlingen behalen hun diploma zonder vertraging. Het CE-cijfer en het verschil SE/CE laten in 2014 een stijgende lijn zien want het resultaat voor het CE (6,6) ligt boven het landelijke gemiddelde en het verschil tussen CE en SE is met 0,05 binnen de norm die de inspectie hanteert. Bij de vakken Nederlands (6.6), Engels (6.7), wiskunde (6.9) en economie (6.6) behoort de school tot de 10 procent best presterende

scholen. In onze nieuwe berekening van onderwijsresultaten zijn alle indicatoren naar alle waarschijnlijkheid boven de norm op de opbrengstenkaart 2016.

De school biedt ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben.
Wij beoordelen de leerlingondersteuning en begeleiding als voldoende. De zorg voor leerlingen die extra ondersteuning en begeleiding nodig hebben is voldoende planmatig geregeld. Er is veel aandacht voor de begeleiding van leerlingen en er is een ruim aanbod aan trainingen op het sociaal-emotionele vlak. Gesprekken met de zorgcoördinatoren, mentoren en leerlingen bevestigen het beeld dat er veel persoonlijke aandacht is voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Om leerlingen te kunnen ondersteunen bij bepaalde vakken heeft de school "BHC" uren in het rooster opgenomen. De vakdocent of remedial teacher kan in deze uren met kleine groepen gericht helpen om achterstanden bij leerlingen weg te werken.

De school heeft goed zicht op de kwaliteit van de leerresultaten en het onderwijsproces.
Een sterk punt van de school is de kwaliteitszorg, wij beoordelen deze als voldoende tot goed. De school verzamelt systematisch resultaten van het onderwijsproces en de leerresultaten, analyseert deze gegevens, stuurt bij en maakt concrete verbeterplannen waar nodig. Kenmerkend voor de kwaliteitszorg zijn de diverse evaluatiedocumenten (o.a. teamkaart, projectplan differentiatie,kwaliteitsbeleidsplan) en het systematisch werken volgens de plan,do,check,act-cyclus.

De school heeft een Integraal Personeelbeleidsplan om te komen tot een meer professionele onderwijscultuur en te werken aan de competentieontwikkeling van alle medewerkers. De schoolleiding stimuleert haar docenten om zich te registreren in het docentenregister en vraagt docenten ook om in het bekwaamheidsdossier hun persoonlijke competentieontwikkeling te monitoren en vast te leggen. In de functionerings- en beoordelingsgesprekken worden de doelen en acties ten aanzien van de competentieontwikkeling vastgelegd, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Wat zijn de aandachtspunten van de afdeling vmbo-(g)t van het Baanderherencollege?

Van taakgerichte naar meer doelgerichte lessen.
Wij hebben de algemene didactische vaardigheden van de leraren als voldoende beoordeeld, te weten: het geven van begrijpelijke toelichting op de leerstof, het bewerkstelligen van voldoende betrokkenheid van de leerlingen en het geven

van feedback aan leerlingen. De doelgerichtheid van de bezochte lessen beoordelen we echter als onvoldoende.

Het merendeel van de geobserveerde lessen is sterk methodegestuurd en taakgericht. Er wordt veelal klassikaal instructie en uitleg gegeven, waarna leerlingen individueel of in tweetallen (huiswerk-)opdrachten maken voor de verdere verwerking van de leerstof. Een verbeterpunt is de doelgerichtheid van de meeste lessen. Wij hebben lang niet alle docenten aan het begin van de les horen vermelden welke activiteiten centraal staan in de les en ook niet expliciet horen benoemen wat leerlingen gaan leren. De les beginnen met het leerdoel maakt het ook gemakkelijker om aan het eind van de les samen met de leerlingen terug te koppelen naar dit doel. Zo'n soort terugkoppeling naar het leerdoel hebben we in weinig lessen waargenomen. De schoolleiding erkent dat het verbeteren van de doelgerichtheid van de lessen de spil is in het proces van kwaliteitsverbetering van het onderwijs op het BHC. Indien de docenten tijdens hun lesvoorbereiding gerichter nadenken over wat ze willen bereiken in en met hun lessen, zal dit ook ten goede komen aan de actieve betrokkenheid van de leerlingen.

Meer aandacht voor doelgerichtheid van de leerlingondersteuning.
De school maakt gebruik van gestandaardiseerde toetsen. Dit biedt goede mogelijkheden om gerichter in te spelen op leerachterstanden en niveauverschillen als er ook concrete en meetbare doelen bij worden gesteld. Deze doelgerichte aanpak zal de zorg voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte kunnen versterken. Wij hebben verschillende ontwikkelingsperspectieven en handelingsplannen ingezien. Daaruit blijkt dat de school de ondersteuningsbehoefte van leerlingen zorgvuldig in kaart brengt en handelingsadviezen opstelt voor docenten. De ondersteuning kan aan effectiviteit winnen als de school concrete doelen stelt. Zo kan men de gerealiseerde resultaten beter in kaart brengen en vergelijken met de beoogde doelen. Dit geldt zowel voor gedragsproblematiek als voor cognitieve vaardigheden.

Stappen zetten die nodig zijn om meer te differentiëren in de les.
Het BHC zit in een proces om onderwijs op maat aan te bieden. Uit gesprekken met de docenten en door ons geobserveerde lessen blijkt dat een deel van het team het nog steeds moeilijk vindt om in de les te differentiëren. Veel tijd en aandacht gaat naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen, maar tegelijkertijd zou de lat voor een deel van de vmbo-(g)t leerlingen wat hoger gelegd kunnen worden. Een goed voorbeeld is het vak Engels waar sommige leerlingen een hoger niveau krijgt aangeboden en het examen op een hoger

niveau afleggen. Een deel van het team is nu nog handelingsverlegen hoe in de lessen om te gaan met de cognitieve verschillen tussen leerlingen waardoor niet alle leerlingen altijd voldoende uitgedaagd worden. Om aan de verschillende leerbehoeftes en mogelijkheden van haar leerlingen tegemoet te komen is het BHC een scholingstraject gestart met een extern deskundige. Doel is om het team bewuster te maken van wat differentiëren nu eigenlijk is en, nog belangrijker, stappen te zetten om in de praktijk de leerlingen die meer instructie nodig hebben gerichter te ondersteunen en die leerlingen die minder instructie nodig hebben meer te kunnen uitdagen.